

Yhdyskuntatoimen vuoden 2020 talousarvion sekä vuosien 2021-2022 taloussuunnitelman ja vuosien 2020-2024 investointiohjelman valmistelu

171/02.02.00/2019

YLKV 20.08.2019 § 85

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234

toimialasihteeri Leena Porvali, puh. 050 382 9233

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Talousarvion ja -suunnitelman laadintaprosessi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta sekä ohjeistuksesta vastaa kaupunginhallitus.

Yhdyskuntavaliokunta käsittelee toimialan talousarviota kokouksissaan 20.8. ja 10.9.2019. Rakennusvaliokunta käsittelee sekä hyväksyy oman talousarvioehdotuksensa kauden ensimmäisessä kokouksessaan 21.8.2019, jonka jälkeen em. talousarvio sisällytetään lopullisena koko toimialan valmisteluun. Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota lokakuun kokouksissaan ja lopullinen budjetti hyväksytään valtuuston kokouksessa 11.11.2019. Valiokuntakohtainen talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu käsittää käyttötalousarvion vuodelle 2020 sekä henkilöstö- ja investointisuunnitelman vuosille 2020-2022(24). Valtuusto päättää sitovista määrärahoista tulosaluetasolla. Investoidun pääoman koron ja poistojen, sekä sisäisten vyörytysten osuudet tarkentuvat valtuuston budjettikäsittelyyn mennessä.

Investointiohjelma vahvistuu valtuustokäsittelyn myötä marraskuussa ja siihen perustuva lopullinen työohjelma tuodaan valiokunnalle hyväksyttäväksi vuoden 2020 alussa. Talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kaupunkistrategian mukaisten viiden painopistealueen tavoitteiden edistämisen sekä toimenpiteet vuodelle 2020.

Lisäksi toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion (henkilöstösuunnitelman) suunnittelukaudelle ml. mahdollisten eläköitymisten vaikutukset mitoitukseen. Kaupungin toiminnot tulee järjestää siten, että kaupungin henkilöstön kokonaismäärä ei kasva 2020–2022, ellei voida osoittaa, että palvelutarve edellyttää sitä.

Valtuuston ohjeistuksen mukaisesti osavuosikatsausten yhteydessä raportoidaan käyttötalousarvion ja investointihankkeiden sekä strategisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kauniaisten kaupunkistrategia vuosille 2018-2022

Kauniaisten kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 12.3.2018 § 4 uuden strategian käynnissä olevalle valtuustokaudelle. Strategiassa arvioidaan kaupungin nykytilannetta ja tulevia toimintaympäristön muutoksia ja niiden vaikutuksia kaupungin toimintaan ja tehtävien toteuttamiseen. Kaupunkistrategian arvojen mukaan "Grani on Aktiivinen, Elämäniloinen ja Yhteistyökykyinen". Strategiassa on viisi teemaa, jotka ovat:

- Kuntalainen keskiössä
- Elinvoimainen kaupunki
- Vihreä kävelykaupunki
- Oppimismyönteinen kaupunki
- Fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kauniainen

Jokaisen teeman alla on 2-5 tavoitetta ja tarkempia alatavoitteita.

Kaupunkistrategian vuosittaiset mitattavat tavoitteet asetetaan kunkin vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Toimialat työstävät ja tarkentavat talousarviovuoden tavoitteitaan em. pohjalta. Arviointi tehdään osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä. Yhdyskuntatoimen strategiset tavoitteet ja toimenpiteet jaetaan esityslistan **oheismateriaalina** valiokunnan jäsenille luottamushenkilöiden **Extranetissä**.

Käyttötalousarvio 2020

Kehysvalmistelun lähtökohtana on käytetty vuoden 2019 talousarviota. Toimialojen suurimmat muutokset on huomioitu kehysvalmistelussa. Lisäksi on huomioitu palkankorotukset (0,25 % 2020) ja lomarahaleikkauksen päättyminen. Lopullinen kehys on rakentunut siten että saavutetaan rakenteellinen alijäämä, joka on 1,5 milj. euroa koko kaupungin tasolla.

Tuotot

KH:n asettama valiokuntatason tuloraami on tonttimyynnit ja maankäyttösopimuskorvaukset mukaan lukien 14,9 milj.euroa. Vuodelle 2020 arvioidut tonttien myyntivoitot sekä maankäyttösopimuskorvaukset ovat 2,950 miljoonaa euroa.

Yhdyskuntatoimen tuotot muodostuvat erinäisten palveluiden myötä saatavista myyntituotoista, vuokratuotoista sekä tonttimyyneistä. Ulkoiset tuotot noudattavat pitkälti edellisvuosien tasoa lukuun ottamatta tonttimyyneistä saatavia tuottoja, joiden määrä vaihtelee vuosittain. Toimintatuottoihin sisältyy asuinrakennustonttien luovutukset vuokraamalla osoitteissa Riistarinne 4 sekä Jondalintie 16 sekä tontinosan myynnit ja maankäyttösopimuskorvaukset liittyen Palokunnantie 9 ja Helsingintie 10 asemakaavan muutoksiin.

Lähivuosina maanmyyntitulot ovat vähäisiä ennen kuin kaupungintalon ja Tammikummun alueiden asemakaavan muutosten mahdollistaman rakennusoikeuden myynti tuo muutamana vuonna suuremmat tulot. Lisäksi osa tonteista tultaneen jatkossa luovuttamaan vuokrakäyttöön. Maanmyyntejä sekä muita tuottoja selostetaan tarkemmin yhdyskuntatoimen käyttötalousosiossa. Toimialan palvelutaksojen hinnat on tarkistettu

vastaamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja taksoja on tarpeellisin osin korotettu indeksikorotuksen mukaisesti.

Menot

KH:n asettama valiokuntatason menoraami on 11,8 miljoonaa euroa. Alustavan talousarvioesityksen mukaiset toimintamenot pysyvät raamin puitteissa ja noudattavat pitkälti edellisen vuoden tasoa, yleiset indeksikorotukset huomioiden. Menopuolelta puuttuu vielä jotakin eriä, jotka tullaan tarkentamaan valiokunnan lopulliseen talousarvioesitykseen. Talousarvio on laadittu tiukkaa taloudenpitoa noudattaen kustannustehokkuus, toiminnan tehostaminen sekä tuloksellisuus huomioiden. Kuntaosuuksia sekä muita menoeriä on selostettu tarkemmin yhdyskuntatoimen käyttötalousosiossa (oheismateriaali). Toiminnan suunnittelussa on keskitytty perustehtävien suorittamiseen huolellisesti, uusia menoeriä välttämällä. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu tiedossa olevat toiminnan muutokset sekä kustannustason kehitys.

Valiokunnan alustava käyttötalousarvio on esityslistan **oheismateriaalina** luottamushenkilöiden **Extranetissä**.

Investointisuunnitelma vuosille 2020-2024

Kaupungin voimassa oleva investointiohjelma on varsin raskas. Suunnittelukaudelle ei voi ottaa uusia hankkeita muutoin kuin siirtämällä jo hyväksytyjä hankkeita suunnittelukauden ulkopuolelle. Rakennusinvestoinneista tulee aina olla hyväksytty tarveselvitys ennen kuin hankkeelle voidaan varata suunnittelumäärärahaa investointiohjelmaan ja tarkentaa toteutusajankohdtaa sekä toteutukseen tarvittavaa määrärahaa. Lopullisen investointiohjelman tulevalle vuodelle vahvistaa KV talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Tarveselvityksen laadinnasta vastaa aina hankkeen käyttäjävaliokunta ja investointien suunnittelun tulee olla kiinteä osa sen toiminnan ja talouden suunnittelua (Rakennusinvestointihankkeiden toteutusohje, KV 1.2.2010 § 4).

Osalle investointiohjelmaan sisällytetyistä hankkeista ei vielä ole osoitettu toteutusmäärärahaa (esim. uimahalli). Nämä voivat olla suuruudeltaan varsin merkittäviä. Lisäksi kaupungin kiinteistökannassa on mittaviakin rakenne- ja taloteknisiä korjaustarpeita, jotka eivät toistaiseksi sisälly hyväksyttyyn investointiohjelmaan ja jotka eivät ole toteutettavissa vuosittaisen yllä- ja kunnossapitoinvestointeihin varattavan määrärahan puitteissa. Tarkoitus on myös tarkastella kaupungin koulu- ja päiväkotiverkoston mahdolliset muutostarpeet, joihin ei voimassa olevassa investointiohjelmassa ole varauduttu. Kaupungin taloudellinen tasapaino ei kuitenkaan kestä suuria investointilisäyksiä lähivuosina. Tämä tarkoittanee sitä, että jo investointiohjelmaan sisällytettyjä hankkeita joudutaan harkitsemaan uudelleen ja/tai lykkäämään toteutuksia suunnitelmakauden ulkopuolelle.

Vuotuisen investointitason harkinnassa on kyse paitsi yleisen rahoituksen riittävyydestä, myös resurssien jakamisesta oikein käyttötalouden ja investointien kesken. Investoinneilla on aina merkittävä vaikutus myös käyttötalouteen. Riittävään käyttötalouden tasoon on varauduttava niin, että jo ole-

massa olevien ja uusienkin kiinteistöjen tai julkisen käyttöomaisuuden kunnossapidosta ei jouduta tinkimään liian korkean investointitason vuoksi, eikä korjausvelkaa pääse kertymään. Korjausvelka kasvattaa luonnollisesti painetta tuleville suuremmille investointihankkeille.

Vuosien 2020-2024 investointisuunnitelmassa (**oheismateriaalina** luottamushenkilöiden **Extranetissä**) esitetään taulukkoon kootusti toistaiseksi tiedossa olevat investointihanke-esitykset sekä niiden kokonaiskustannusarviot investointiryhmittäin. Lähtökohtana on käytetty vuoden 2019 talousarviossa hyväksyttyä suunnitelmaa. Listaus täydentyy kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston budjettikäsittelyihin mennessä. Hankkeiden määrärahojen kohdistamista taloussuunnitelmavuosille on tarkasteltu myös niiden toteutusvalmiuden kannalta.

Talonrakennushankkeet esitetään hankekohtaisesti. Kaupungin merkittävin investointihanke vuosina 2020-2021 on Nuorisotalon peruskorjaus. Vanhan, suojellun hirsirakennuksen peruskorjaus toteutetaan rakennuksen ehdoilla, sopeuttaen käyttötarkoitus sen mukaan. Koulujen peruskorjaussuunnitelmassa on vuonna 2020 vuorossa Svenska Skolcentrumin H-osan toteutus sisältäen fysiikan- ja kemianluokkien uudistamisen. Uimahallin välttämättömät korjaukset käyttöiän jatkamiseksi 5-10 vuodella jatkuvat vielä pienehköillä toimenpiteillä vuosina 2020-2021. Samanaikaisesti kartoitetaan tulevan uimahalliratkaisun vaihtoehdot.

Jokavuotinen rakennusten yllä- ja kunnossapitoinvestointien listaus on osa investointiohjelmaa, perustuen kiinteistöjen PTS-suunnitelmissa ja kuntoarvioissa esiin tulleisiin korjaustarpeisiin. Kiinteistökohtainen toimenpidelistaus jaetaan valiokunnan jäsenille esityslistan **oheismateriaalina** luottamushenkilöiden **Extranetissä**. Määrärahaa esitetään korotettavaksi 100.000 euroa vuositasolla korvamerkittynä Hiilineutraali Kauniainen –toimenpideohjelman toteuttamiseen kaupungin kiinteistöissä. Kaikki kiinteistökohtaiset korjaustarpeet on listattu yksityiskohtaisesti, mutta lopullinen työohjelma vahvistetaan budjetin hyväksymisen jälkeen tammikuussa. Hyväksytyn talousarvion mukaista työohjelmaa laadittaessa harkitaan toteutuskokonaisuuksia ja toteutuksen ajankohtia, pyrkien mm. järkeviin kiinteistökohtaisiin remontteihin tai kaupungin kiinteistömäärän kannalta edullisiin teemoihin, jolloin urakoita voidaan yhdistää. Vuotuinen määrärahavaraus ei ole riittävä kaikkiin korjaustarpeisiin, vaan suurimmat korjauskokonaisuudet joudutaan esittämään jatkossa omina, uusina investointihankkeinaan, mikä entisestään lisää tarvetta hankkeiden keskinäiseen priorisointiin ja joidenkin hankkeiden lykkäämiseen tai niistä kokonaan luopumiseen.

Julkisen käyttöomaisuuden hankkeet (liikenneväylät, viheralueet, muu infrastruktuuri) on esitetty alustavasti luettelona, joka täsmentyy yhdyskunta-valiokunnan hyväksymäksi työohjelmaksi budjetin tultua vahvistetuksi. Kadunrakennuskohteiden määrittely ja ajoitus liittyvät olennaisesti merkittävimpiin rakennushankkeisiin sekä pääväylien kunnostustarpeisiin. Lisäksi vuosittainen määräraha on tarkoitettu sisältämään varauksen liikenneturvallisuuden edistämiseen, suunnitteluun, valaistukseen ja päällystämiseen sekä toistaiseksi nimeämättömille pienille kadunrakennushankkeille. Vuosittaisista määrärahaa esitetään korotettavan 200.000 eurolla kustannusindeksinousun ja katuverkon korjausvelan pienentämiseksi sekä liikkumisen ja liikenneturvallisuuden parantamiskohteisiin.

Viheralueinvestointien määrärahan käyttösuunnitelma esitetään vastaavasti alustavana kohdeluettelona.

Ajantasainen konekalusto on kunnossapitoyksikön jokapäiväinen työväline viihtyisän kaupunkiympäristön ylläpidossa. Konekaluston investointiesitys perustuu pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen kalustohankintojen optimointiin, jossa on otettu huomioon paitsi kalustoon kohdistuvat toiminnalliset tarpeet ja käytettävyys, myös korjauskustannusten ja koneista saatavien vaihtohyvitysten määrät. Vaihtohyvityksen osuus kirjataan käyttötalouteen myyntivoittojen alle.

Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

KH:n linjauksen mukaisesti kaupungin toiminnot tulee järjestää siten, että kaupungin henkilöstön kokonaislukumäärä ei kasva ellei voida osoittaa, että palvelutarve edellyttää sitä. Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion suunnittelu-kaudelle ml. eläköityminen. Lisäksi arvioidaan henkilöstön määrää ja osamista suhteessa toimintaan ja palvelutuotannon tavoitteisiin. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan toiminnan mahdollisen lakisääteisen mitoituksen lisäksi seudullinen vertailu. Eri ammattiryhmien välisiin työnjakoihin tulee myös kiinnittää huomiota. Samalla toimintaa tarkastellaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä sukupuolivaikutusten näkökulmasta.

Yhdyskuntatoimen henkilöstömääräksi vuodelle 2020 esitetään 60,0 henkilöä, jossa on muutoksena yhden vakanssin lisäys (kiinteistönhoitaja) vuoden 2019 tasoon verrattuna. Kuntatekniikan assistentin tehtävänkuva esitetään monipuolistettavan ja nimike muutettavan projektivastaavaksi. Määräaikaisen ympäristöasiantuntijan tehtävä esitetään vakinaistettavan vuoden 2021 alusta. Lisäksi vuodelle 2021 esitetään varausta yhdelle uudelle vakanssille (kunnossapitotyöntekijä). Henkilöstöasioiden laajempi selostus löytyy käyttötalousosan henkilöstöosiosta.

Esitystekstissä mainitut oheismateriaalit jaetaan myös poikkeuksellisesti paperiversioina valiokunnan jäsenille kokouksessa.

YTJ:

Valiokunta käy asiasta keskustelua ja merkitsee asian valmistelun tiedoksi. Lopullinen valiokunnan talousarvioesitys käsitellään seuraavassa kokouksessa 10.9.2019.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.